

#aquiproubullying

Activitats didàctiques per a l'alumnat

Coneixements sobre l'assetjament i el ciberassetjament

Educació Secundària
Dossier per a l'alumnat

Índex de la formació del programa

Mòduls de formació per a les famílies		
1	Aproximació al concepte d'assetjament i ciberassetjament	Sensibilització
2	Competències socioemocionals	Sensibilització
		Aprofundiment
3	Gestió positiva dels conflictes	Sensibilització
		Aprofundiment
4	Com detectar i aturar l'assetjament	Aprofundiment
5	Ús segur i responsable de les xarxes	Sensibilització
6	Com detectar i aturar el ciberassetjament	Aprofundiment

Activitats didàctiques per a l'alumnat		
1	Aproximació al concepte d'assetjament i ciberassetjament	Primària
		Secundària
2	Competències socioemocionals	Primària
		Secundària
3	Gestió positiva dels conflictes	Primària
		Secundària
4	Com detectar i aturar l'assetjament	Primària
		Secundària
5	Ús segur i responsable de les xarxes	Primària
		Secundària
6	Com detectar i aturar el ciberassetjament	Primària
		Secundària

Coneixements sobre l'assetjament i el ciberassetjament <i>Aquestes activitats didàctiques estan integrades en el programa d'innovació educativa #aquiproubullying que impulsa el Departament d'Ensenyament per prevenir, detectar i intervenir enfront l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals des dels centres educatius i en col·laboració amb les famílies.</i>		90 minuts
Introducció L'assetjament escolar o maltractament entre iguals constitueix un fet que afecta greument la convivència en els centres educatius. L'assetjament condiona el desenvolupament personal i acadèmic tant de la persona que el pateix com el de la resta del grup, en consolidar hàbits i actituds no desitjables. El ciberassetjament presenta uns trets específics que el fan encara més perjudicial. Cal conèixer bé aquests fenòmens com a primera mesura de prevenció i trencar falses idees o creences per prevenir-los i erradicar-los.	Objectius <ul style="list-style-type: none"> ● Aprofundir en el coneixement de l'assetjament i les seves característiques: definició, agents, tipus, trets més destacats... ● Donar a conèixer el ciberassetjament i alguns dels seus trets més remarcables (anonimat, perdurabilitat, potencial de difusió). ● Conscienciar l'alumnat sobre els efectes negatius de les situacions d'assetjament o ciberassetjament. ● Afavorir un debat a l'aula sobre l'existència de possibles casos de maltractament entre iguals. 	
Índex d'activitats <ul style="list-style-type: none"> ● Activitat 1: I tu, què en saps, de l'assetjament? ● Activitat 2: Tipus d'assetjament: Què és el ciberassetjament? ● Activitat 3: Com afecten l'assetjament i el ciberassetjament? ● Activitat 4: Posem-nos en la seva pell 	Paraules clau i definició <ul style="list-style-type: none"> ● Assetjament escolar: Conducta de maltractament psicològic i/o físic, en el marc escolar, d'un alumne o grup d'alumnes envers un company, de forma reiterada, intencionada i amb abús o desequilibri de poder. ● Ciberassetjament: Conducta de maltractament psicològic d'un alumne o grup d'alumnes a un altre de manera continuada, mitjançant eines tecnològiques. ● Assetjament físic: Es caracteritza per agressions físiques directes (cops, empentes, pallisses...) o indirectes (robar, amagar, trencar objectes d'algú...). ● Assetjament verbal: Es caracteritza per agressions verbals directes (insults, burles...) o indirectes (parlar malament d'algú, escampar rumors...). ● Assetjament psicològic: Es caracteritza per la manipulació i humiliació de la víctima a qui s'obliga a fer coses que normalment no faria (donar diners, fer els deures, agredir algú...). ● Exclusió social: Tipus d'assetjament caracteritzat per rebutjar, ignorar, no deixar participar un company en la dinàmica del grup. 	
Altres recursos <ul style="list-style-type: none"> ● Bullying (30 Minuts) En aquest programa de TV3 es recullen testimonis sobre assetjament entre iguals. ● Vídeos En aquest enllaç es poden trobar vídeos elaborats per l'ONG sueca <i>Friends</i> sobre assetjament i ciberassetjament. 		

Activitat 1

I tu, què en saps, de l'assetjament?

20 minuts

1.1. Llegeix la definició que apareix a continuació:

Què és l'assetjament escolar?

L'assetjament escolar és una conducta de maltractament psicològic i/o físic, en el marc escolar, d'un alumne o grup d'alumnes envers un company, de forma reiterada, intencionada i amb abús o desequilibri de poder.

1.2. Responeu Vertader o Fals a les afirmacions següents sobre l'assetjament:

	V	F
L'assetjament és una broma, una forma de divertir-se on tothom s'ho passa bé.		
Hi ha nois i noies que es mereixen que els assetgin.		
Si et peguen o t'insulten, el millor que pots fer és tornar-t'hi i fer el mateix.		
L'assetjament és més comú entre els nois que entre les noies.		
Els nois i noies que són assetjats són persones febles que no se saben defensar.		
Dir al professor que un company està sent maltractat és "xivar-se".		
Els nois i noies que són assetjats s'ho passen malament, però tampoc n'hi ha per a tant.		
Si veus que algú és víctima d'assetjament, és millor no ficar-s'hi.		
L'únic que es pot fer amb els assetjadors és castigar-los.		
L'assetjament tan sols afecta la víctima.		

Activitat 2

Tipus d'assetjament: Què és el ciberassetjament?

30 minuts

Activitat 2. Tipus d'assetjament: Què és el ciberassetjament?

En el quadre següent es mostren les diferents formes d'assetjament. Llegeix-lo atentament:

Tipus d'assetjament

S'estableixen diverses formes d'assetjament:

- **físic:** pegar, donar empentes...
- **verbal:** insultar, anomenar amb malnoms, burlar-se ...
- **psicològic:** humiliar, menystenir, avergonyir...
- **social:** no deixar participar, excloure d'un grup...

Aquests tipus d'assetjament poden agrupar-se en dues categories, segons com es desenvolupen les accions negatives: de forma directa (és a dir, cara a cara) o indirecta (accions encobertes o emparades en l'anonimat). Si el mitjà utilitzat per maltractar algú és el telèfon mòbil o l'ordinador (missatges de text, e-mails, ús de les xarxes socials, etc.), estaríem parlant de **ciberassetjament**. El ciberassetjament constitueix un exemple molt clar d'assetjament indirecte.

Amb l'ajuda de la informació que acabes de llegir, analitza els cinc casos que s'exposen a continuació. Contesta les preguntes següents:

1. Recordeu que hi ha moltes conductes negatives, però per considerar-les pròpiament com a assetjament cal que reuneixin uns trets característics: intencionalitat, reiteració i durada en el temps i desequilibri de poder. Penses que sempre es poden detectar aquests trets?
2. En cada cas: Qui assetja? Qui és assetjat? Com reacciona el grup? A quin tipus d'assetjament correspon cadascun dels casos? Recull tota aquesta informació a la taula següent:

Cas	Agressor	Víctima	Espectadors	Seguidors	Tipus d'assetjament
1					
2					
3					
4					
5					

3. Pel que fa al cas de ciberassetjament, què és el que creus que té d'especial a diferència de la resta de casos exposats?
4. Trieu un dels tipus d'assetjament i inventeu una breu situació per llegir o interpretar davant els vostres companys i companyes.

CAS 1

L'Ivan és un noi esportista i molt popular. El Jaume és un noi estudiós, introvertit i amb pocs amics. L'Ivan seu darrera el Jaume a l'aula. Continuament, li clava cops a l'esquena i calbots. Altres companys riuen i li llencen paperets. El Jaume no s'atreveix a dir res al professor. Avui, a l'esbarjo, l'Ivan ha aprofitat que el professor de guàrdia no el veia i li ha donat una empenta que l'ha fet caure a terra. Els companys ho han vist tot, han rigut i li han girat l'esquena.

CAS 2

Des de fa dies que l'Anna es troba incòmoda a classe. És una noia una mica grossa i simpàtica. Tanmateix, els seus companys li diuen que està grassa i que s'ha d'aprimar. L'anomenen "balena", "foca", "obesa"... A la classe d'Educació Física se'n riuen quan veuen que li costa fer algun exercici. L'Anna ha dit més d'una vegada als seus companys i companyes que n'està farta, però tots continuen empenyant-la amb insults, malnoms i bromes que no li fan cap gràcia.

CAS 3

El Carles de 1r. ESO està a la cua del bar per comprar una bossa de patates. És un noi tímid i reservat. El Xavier, un noi repetidor de 4t. ESO, se li posa al costat, li passa un braç damunt les espatlles i li diu a cau d'orella: "Ei, *pringat*, oi que em convidaràs a prendre alguna cosa?" Com veu que el Carles dubta, el Xavier es posa seriós i insisteix: "No em facis enfadar o explicaré a tothom que t'agraden els nois..." No és la primera vegada que li passa i no gosa dir que no...

CAS 4

La Maria ha passat una nota a classe de Matemàtiques on es burla de l'Anna. Abans eren molt amigues, però des de fa un temps s'han distanciat i la Maria li intenta fer la vida impossible. Ha aconseguit que altres companyes li retirin la paraula i, quan han de fer un treball en equip, li costa trobar algú que vulgui treballar amb ella. Fa dies que esmorza sola a l'esbarjo, mentre la resta de companys i companyes se'n riuen i fan comentaris en veu baixa.

CAS 5

La Raquel, una noia de 12 anys, ha descobert que algú ha creat una falsa pàgina de Facebook on han penjat fotos i comentaris que la ridiculitzen. El pitjor és que molts companys i companyes de l'escola hi han afegit comentaris ofensius i desagradables. A l'escola tothom se'n riu, fins i tot alumnes d'altres classes que no coneix. Tan sols han passat dos dies; però; a la Raquel, li sembla que hagi passat una eternitat...

El nostre cas

Activitat 3

Com afecten l'assetjament i el ciberassetjament?

20 minuts

Activitat 3. Com afecten l'assetjament i el ciberassetjament?

El programa *30 Minuts* de TV3 va dedicar un especial al tema de l'assetjament: [Bullying \(30 Minuts\)](#), on recull el testimoni de diversos nois i noies implicats en casos d'assetjament o ciberassetjament. Anem a visualitzar un fragment del programa (minuts 1:30 a 8:00). Estigueu atents als testimonis dels nois i noies que hi apareixen i responeu a les preguntes que hi ha a continuació:

1. Tots els nois i noies que parlen són víctimes d'assetjament?
2. Contrasta molt el testimoni de les víctimes i el de l'agressor. Com afirmen sentir-se les víctimes? Com diu que se sentia l'agressor? Tanmateix, pots trobar algun punt de coincidència entre ells?
3. Descriu breument com el cas del Manu afecta la seva família i l'escola.

Activitat 4

Posem-nos en la seva pell!

20 minuts

Activitat 4. Posem-nos en la seva pell!

A partir del que heu treballat fins ara en aquesta unitat didàctica i del que coneixeu sobre aquest tema, identifiqueu com creieu que l'assetjament i el ciberassetjament afecten, a nivell emocional i relacional, les persones que s'hi veuen implicades (l'agressor, la víctima i els observadors) i com es pot veure condicionada la dinàmica global de l'aula. Per això, ompliu la graella següent:

	Agressor	Víctima	Observadors	Dinàmica global de l'aula
Nivell Emocional				
Nivell Relacional				

Idees clau

- L'assetjament escolar es pot definir com una conducta de maltractament psicològic i/o físic, en el marc escolar, d'un alumne o grup d'alumnes envers un company, de forma reiterada, intencionada i amb abús o desequilibri de poder.
- Cal desfer-se d'algunes idees falses sobre l'assetjament com que tan sols es tracta d'una broma, una forma de divertir-se on tothom s'ho passa bé.
- En l'assetjament, tothom hi juga un rol. A més de l'agressor i la persona que el pateix, també hi intervenen els observadors.
- Hi ha diverses formes d'assetjament: físic (pegar, donar empentes...), verbal (insultar, anomenar amb malnoms, burlar-se...), psicològic (humiliar, menystenir, avergonyir...) o social (no deixar participar, excloure d'un grup...).
- Els diversos tipus d'assetjament poden agrupar-se en dues categories, segons com es desenvolupen: de forma directa (és a dir, cara a cara) o indirecta (accions encobertes o emparades en l'anonimat).
- El ciberassetjament es pot definir com un tipus d'assetjament mitjançant l'ús d'eines tecnològiques. Tanmateix, el ciberassetjament presenta uns trets específics que el fan molt lesiu (la perdurabilitat, el potencial de difusió i l'anonimat, entre altres).
- L'assetjament repercuteix negativament en tots els agents implicats, tant individualment (agressor, víctima i observadors) com de forma col·lectiva (escola i família).
- L'assetjament és un fenomen que té a veure amb una manca d'habilitats i de capacitats relacionals, com l'empatia o l'assertivitat, de les persones implicades.
- Cal que treballem tots plegats per prevenir aquestes situacions, detectar-les i aturar-les.

Altres recursos

- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament entre iguals](#). En aquest protocol elaborat pel Departament d'Ensenyament, s'hi poden trobar orientacions i recursos sobre la prevenció, la detecció i la intervenció enfront l'assetjament entre iguals.
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront el ciberassetjament entre iguals](#). En aquest protocol elaborat pel Departament d'Ensenyament, s'hi poden trobar orientacions i recursos sobre la prevenció, la detecció i la intervenció enfront el ciberassetjament entre iguals.

Activitat didàctica per a l'alumnat	Nivell	Dossier per a l'alumnat
Coneixements sobre l'assetjament i el ciberassetjament	Secundària	Pàgina 9

Aquesta activitat didàctica ha estat elaborada per la
Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa
del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya
disponible sota la llicència Creative Commons BY-NC-SA.

Activitat didàctica per a l'alumnat	Nivell	Dossier per a l'alumnat
Coneixements sobre l'assetjament i el ciberassetjament	Secundària	Pàgina 10